



Περίληψεις Διαδικτυακής Ημερίδας

«Μουσικοθεραπεία – Κλινικές Εφαρμογές»

5 Μαρτίου 2023

Κλίμακα Μουσικής Εμπλοκής – Engagement Music Scale (M.E.S.)

Στρογγυλό τραπέζι

Ντόρα Ψαλτοπούλου-Καμίνη

Μουσικο-ψυχοθεραπεύτρια PhD, MA-CMT, Επίκουρη Καθηγήτρια, ΤΜΣ, ΑΠΘ

Βασιλική Τσακιρίδου

Μουσικοθεραπεύτρια MA, EAMI accred.
GIM Θεραπεύτρια

Μανώλης Μπάσης

Μουσικοθεραπευτής MA, Μουσικός, Assistant Researcher & coordinator στο New York University (M.E.S. Scale)

Η κλίμακα μουσικής εμπλοκής, Music Engagement Scale (M.E.S.), αποτελεί ένα καινοτόμο ερευνητικό εργαλείο των Nordoff & Robbins, το οποίο αναμένεται να εκδοθεί το πρώτο τρίμηνο του 2023. Παρόλο που ακολουθεί τις αρχές και αξίες της προσέγγισης των Nordoff & Robbins μπορεί να χρησιμοποιηθεί και σε άλλες προσεγγίσεις μουσικοθεραπείας προκειμένου να αξιολογηθεί και να κατηγοριοποιηθεί η μουσική εμπλοκή του πελάτη σε θεραπευτικά και ερευνητικά πλαίσια. Με τον όρο «μουσική εμπλοκή», εννοείται η οποιαδήποτε έκφραση, κίνηση και δράση που χαρακτηρίζεται από μουσικότητα ή παραπέμπει σε στοιχεία μουσικής. Η πορεία που διαγράφει ο πελάτης στη μουσική εμπλοκή, διάδραση και έκφραση συνδέεται άμεσα με τη θεραπευτική διαδικασία και ανατροφοδοτεί με νέα δεδομένα, συμβάλλοντας στην κάλυψη θεραπευτικών στόχων, στον σχεδιασμό νέων και στη διεπιστημονική και όχι μόνο επικοινωνία. Η αξιολόγηση πραγματοποιείται μέσα από παρατήρηση βιντεοσκοπημένων/ηχογραφημένων συνεδριών, σύμφωνα με τις προδιαγραφές 10 επιπέδων σε 4 κατηγορίες εστιάζοντας στα μουσικά στοιχεία. Σε αντίθεση με τις προηγούμενες κλίμακες μέτρησης των Nordoff & Robbins, η M.E.S. χαρακτηρίζεται από ευκολία στη βαθμολόγηση.

Παρουσιάζουν τρεις πιστοποιημένοι Έλληνες ερευνητές τη θεωρία και πράξη με βιντεοσκοπημένα/ηχογραφημένα αποσπάσματα από κλινικό έργο μουσικοθεραπείας. Ακολουθεί συζήτηση με τους συμμετέχοντες.

Βιογραφικά

Η **Ντόρα Ψαλτοπούλου-Καμίνη**, είναι επίκουρη καθηγήτρια ΤΜΣ-ΑΠΘ, μουσικο-ψυχοθεραπεύτρια, ψυχαναλύτρια, βοηθός έρευνας και πιστοποιημένη αξιολογήτρια (NYU, Nordoff-Robbins Clinic). Διδάσκει σε μεταπτυχιακά προγράμματα στα Πανεπιστήμια: Μακεδονίας (Μεταπτυχιακό Μουσικοθεραπείας), Θεσσαλίας, Λευκωσίας. Έχει δημιουργήσει σε όλη την Ελλάδα μακροχρόνιες επιστημονικές συνεργασίες με ιδρύματα υγείας, συμβάλλοντας στη δημιουργία πλαισίων μουσικοθεραπείας και θέσεων εργασίας για μουσικοθεραπευτές. Εποπτεύει επαγγελματίες, εκπαιδευόμενους μουσικοθεραπευτές, λεκτικούς ψυχοθεραπευτές και ψυχαναλύτες. Είναι ιδρυτικό μέλος της Ελληνικής Ένωσης για τη Μουσική Εκπαίδευση (EEME) και του Ελληνικού Συλλόγου Πτυχιούχων Επαγγελματιών Μουσικοθεραπευτών (ΕΣΠΕΜ) και professional member στην Αμερικανική Ένωση

Μουσικοθεραπείας (AMTA). Εκπροσωπεί το ΑΠΘ στην ECArTE (European Consortium for the Arts Therapy Education- <https://www.ecarte.info/greece>). Είναι τακτικό μέλος της Φροϋδικής Εταιρίας Β.Ε., όπου έχει ολοκληρώσει την εκπαίδευση στην ψυχανάλυση. Έχουν δημοσιευτεί δύο ηλεκτρονικά-ακαδημαϊκά συγγράμματα: Μουσικοθεραπεία: Ο Τρίτος Δρόμος. και Επικοινωνία στη Μουσική – Θεραπεία – Παιδεία. Προσέγγιση CO.M.P.A.S.S., 2015. Εκδ.: Κάλλιπος (www.repository.kallipos.gr). Το ταξίδι της στη μουσικοθεραπεία έχει δημοσιευτεί το 2017 στο Lives of Music Therapists: Profiles in Creativity. Volume One. Profile 29. Edited by Joe Moreno. Epub. Barcelona Publishers:10231 Plano Road Dallas TX 75238. E-ISBN: 9781945411205. Apple Books: 2012-2049.

Η **Βασιλική Τσακνρίδου**, είναι μουσικοθεραπεύτρια, απόφοιτος του τμήματος μουσικών σπουδών του ΑΠΘ και του μεταπτυχιακού προγράμματος μουσικοθεραπείας του ΠΑΜΑΚ στη Θεσσαλονίκη. Είναι θεραπεύτρια GIM (Guided Imagery and Music – Καθοδηγούμενος Οραματισμός και Μουσική) του ινστιτούτου Imago στο Μόναχο της Γερμανίας. Επιπλέον, εκπαιδεύεται στη ψυχανάλυση, στη Φροϋδική-Λακανική Εταιρία Βορείου Ελλάδος και στη μουσικοθεραπεία στη Μονάδα Εντατικής Θεραπείας Πρόωρων Νεογνών (MT-NICU). Είναι βοηθός έρευνας και πιστοποιημένη αξιολογήτρια (N YU, Nordoff-Robbins Clinic), και εξωτερικός συνεργάτης του Πανεπιστημίου Μακεδονίας, διδάσκοντας στο μάθημα ‘Μέθοδοι Έρευνας’ στο μεταπτυχιακό πρόγραμμα «Μουσική και Κοινωνία», κατεύθυνση «Μουσικοθεραπεία». Έχει συμμετάσχει σε πληθώρα σεμιναρίων και συνεδρίων και είναι μέλος του ΔΣ του Online Conference for Music Therapy. Εργάζεται ιδιωτικά ως μουσικοθεραπεύτρια στην Αθήνα και ως εξωτερικός συνεργάτης σε διάφορες δομές.

Ο **Μανώλης Μπάσης**, είναι Μουσικοθεραπευτής απόφοιτος του μεταπτυχιακού προγράμματος του Πανεπιστημίου Μακεδονίας, στο Τμήμα «Μουσικής Επιστήμης και Τέχνης». Ως μουσικός, έχει αποφοιτήσει από το κρατικά αναγνωρισμένο ωδείο «Τούμπας» του Κωσταντίνου Ματσίγκου, με ειδίκευση στο μπουζούκι. Εργάζεται ως επαγγελματίας μουσικός από το 2006 μέχρι σήμερα, σε μουσικές παραστάσεις στην Ελλάδα και το εξωτερικό, αλλά και ως καθηγητής μπουζουκιού από το 2010 έως σήμερα. Επιπροσθέτως, είναι βοηθός έρευνας και πιστοποιημένος αξιολογητής (N YU, Nordoff-Robbins Clinic). Σε προπτυχιακό επίπεδο είναι Μηχανικός Ηλεκτρονικής των Α.Τ.Ε.Ι. Θεσσαλονίκης. Επίσης, το 2017, αποφοίτησε από το Ι.Ε.Κ. Δέλτα ως Βοηθός Εργοθεραπευτή. Διαθέτει πενταετή εμπειρία εργασίας στο τομέα υγείας, και σήμερα εργάζεται σε παιδιατρικό κέντρο ειδικών θεραπειών στη Θεσσαλονίκη αλλά και ιδιωτικά ως Μουσικοθεραπευτής και β. Εργοθεραπευτή, ενώ παράλληλα διδάσκει στον τομέα υγείας των ΙΕΚ Δέλτα.

Νοηματοδότηση της εποπτείας στη μουσικοθεραπεία μέσα από κλινικά παραδείγματα

Ιωάννα Ετμεκτσόγλου

Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Μουσικής Ψυχολογίας (Τμήμα Μουσικών Σπουδών,
Ιόνιο Πανεπιστήμιο), Μουσικοθεραπεύτρια

Η εποπτεία αποτελεί σημαντικό μέρος της εκπαίδευσης και της κλινικής πρακτικής των μουσικοθεραπευτών. Παρέχει ένα ασφαλές πλαίσιο στήριξης, εμπειρίας και γνώσης μέσα στο οποίο οι μουσικοθεραπευτές βοηθούνται από τον/την επόπτη/τρια στην κατανόηση και διαχείριση ζητημάτων από την κλινική τους εργασία με στόχο τη βέλτιστη έκβαση της θεραπείας των θεραπευομένων τους. Η παρουσίαση θα αναφερθεί σύντομα στον ορισμό της κλινικής εποπτείας στη μουσικοθεραπεία και στα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα του/ης επόπτη/τριας. Θα εστιάσει στον πολυδιάστατο ρόλο και στην αναγκαιότητα της εποπτείας στη μουσικοθεραπεία, στις μορφές που παίρνουν οι τυπικές συνεδρίες εποπτείας μουσικοθεραπείας, καθώς και στα εργαλεία που χρησιμοποιούν οι επόπτες μουσικοθεραπευτές, ενώ θα επιχειρήσει να διαφοροποιήσει την εποπτεία από την προσωπική ψυχοθεραπεία. Τα παραπάνω θέματα θα αναδυθούν και θα συζητηθούν μέσα από την παράθεση σύντομων κλινικών παραδειγμάτων.

Βιογραφικό

Η **Ιωάννα Ετμεκτσόγλου** σπούδασε στο Πανεπιστήμιο του Ιλινόις της Αμερικής (πτυχίο και μεταπτυχιακό στη μουσική παιδαγωγική και διδακτορικό (Ph.D) στη μουσική ψυχολογία με έμφαση στην εκπαίδευση, 1992). Αργότερα ειδικεύτηκε στη μουσικοθεραπεία (M.A. 2007) στο Anglia Ruskin University στην Αγγλία. Από το 1995 διδάσκει μαθήματα μουσικής ψυχολογίας, μουσικής παιδαγωγικής καθώς και εισαγωγικά μαθήματα μουσικοθεραπείας στο Τμήμα Μουσικών Σπουδών του Ιονίου Πανεπιστημίου. Το ερευνητικό της ενδιαφέρον στην Μουσικοθεραπεία έχει εστιάσει πρωτίστως στην ομαδική μουσικοθεραπεία σε ψυχιατρικές δομές με μικτές ομάδες φοιτητών μουσικής και ενήλικες ασθενείς με σχιζοφρένεια. Ως μουσικοπαιδαγωγός, πειραματίζεται με διδακτικές προσεγγίσεις οι οποίες βασίζονται στην ανακάλυψη, επεκτείνουν τη μουσική εκπαίδευση σε πλαίσια εκτός τάξης και στοχεύουν στην ενίσχυση της δημιουργικότητας και της περιβαλλοντικής συνείδησης παιδιών και ενηλίκων. Έχει δημιουργήσει το πρόγραμμα *Κιθάρα Express*, τις εφαρμογές του οποίου εποπτεύει και ερευνά σε πλαίσια δια βίου μάθησης και μουσικής εκπαίδευσης. Είναι ιδρυτικό μέλος της *Ελληνικής Εταιρείας Ακουστικής Οικολογίας*, μέλος της ομάδας *Δον Ηχώτες* καθώς και μέλος του *Δικτύου Μουσικοθεραπείας*.

Από την ακαδημαϊκή γνώση στην επαγγελματική εφαρμογή,

από τη θεωρία στην πράξη

Μίτση Ακογιούνου

Μουσικοθεραπεύτρια, Επίκουρη καθηγήτρια

Η παρούσα εισήγηση θα επικεντρωθεί στο φάσμα των κλινικών εφαρμογών στη μουσικοθεραπεία. Ξεκινώντας από έναν γενικό ορισμό της μουσικοθεραπείας, θα περιγραφούν οι δεξιότητες τις οποίες έχει αναπτύξει κατά την εκπαίδευσή της/του η μουσικοθεραπεύτρια ή ο μουσικοθεραπευτής ώστε να ανταποκρίνεται αποτελεσματικά και με ασφάλεια στις απαιτήσεις των ποικίλων κλινικών πλαισίων. Θα περιγραφεί η μουσικοθεραπευτική διαδικασία, από το παραπεμπτικό, την αρχική αξιολόγηση, το θεραπευτικό πλάνο και την αναλυτική καταγραφή της θεραπευτικής πορείας έως την τελική αξιολόγηση της μουσικοθεραπευτικής παρέμβασης. Ανάλογα το πλαίσιο εργασίας, η/ο μουσικοθεραπεύτρια/μουσικοθεραπευτής συνήθως ανήκει στην διεπιστημονική ομάδα, στην οποία καλείται να συμμετέχει ισότιμα με άλλους επαγγελματίες υγείας, με στόχο την από κοινού θεραπευτική προσέγγιση των ληπτών υπηρεσιών υγείας. Αναπτύσσοντας τα επί μέρους θεραπευτικά πλαίσια, θα αναφερθούν τα πεδία κλινικών εφαρμογών της μουσικοθεραπείας, όπως, μεταξύ άλλων, με πρόωρα νεογνά, παιδιά με εκπαιδευτικές δυσκολίες, αναπτυξιακές διαταραχές, ή άλλες αναπηρίες, άτομα με ψυχικές παθήσεις, άτομα με νευρολογικές παθήσεις ή άλλες αναπηρίες, άτομα τρίτης ηλικίας, στην παρηγορητική φροντίδα ή και στο πένθος. Τέλος, θα δοθεί έμφαση στο εύρος των δεξιοτήτων, των γνώσεων και των προσεγγίσεων που απαιτούνται από την/τον μουσικοθεραπεύτρια/μουσικοθεραπευτή ώστε να ενεργεί με επιστημονικότητα και ασφάλεια στα ποικίλα πλαίσια, και στη σημασία της συνεχιζόμενης εκπαίδευσης για την εξέλιξή της/του ως υπεύθυνου επαγγελματία υγείας.

Βιογραφικό

Η **Μίτση Ακογιούνου**, PhD, RMT, είναι επίκουρη καθηγήτρια στο Τμήμα Μουσικών Σπουδών του Ιονίου Πανεπιστημίου, με αντικείμενο «Μουσικοθεραπεία και συμπεριληπτικές μουσικές πρακτικές». Διδάσκει μαθήματα σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο καθώς και σε επιμορφωτικά δια βίου προγράμματα του Ιονίου Πανεπιστημίου. Σπούδασε μουσικοθεραπεία (Bachelor) στο Michigan State University στις Η.Π.Α., και συνέχισε τις σπουδές της σε μεταπτυχιακό επίπεδο στη μουσικοθεραπεία (Master) στο M.S.U., ως υπότροφος του Ιδρύματος Ωνάση. Είναι κάτοχος διδακτορικού στη μουσικοθεραπεία και ολοκλήρωσε μεταδιδακτορική έρευνα στο Ιόνιο Πανεπιστήμιο. Είναι διπλωματούχος πιάνου από το Ωδείο Athenaeum. Είναι εκπρόσωπος του Ελληνικού Συλλόγου Πτυχιούχων Επαγγελματιών Μουσικοθεραπευτών (ΕΣΠΕΜ) στην Ευρωπαϊκή Συνομοσπονδία Μουσικοθεραπείας, πιστοποιημένη επόπτρια του ΕΣΠΕΜ, και εκπρόσωπος της Ελληνικής Ένωσης για την Μουσική Εκπαίδευση (Ε.Ε.Μ.Ε.) στο Ευρωπαϊκό Δίκτυο Συλλόγων Εκπαιδευτικών Μουσικής (Music Teacher Associations in Europe). Είναι μέλος της επιστημονικής επιτροπής του περιοδικού *Μουσικοπαιδαγωγικά* και της συντακτικής ομάδας του περιοδικού *Approaches: An Interdisciplinary Journal of Music Therapy*. Είναι συν-επιμελήτρια του διαδικτυακού βιβλίου *Λεξικό*

Μουσικοθεραπείας: Τόπος διεπιστημονικών συναντήσεων (2022). Έχει ποικίλες δημοσιεύσεις σε επιστημονικά περιοδικά, σε συλλογικούς τόμους και συμμετοχές σε συνέδρια στην Ελλάδα και στο εξωτερικό. Τα ερευνητικά της ενδιαφέροντα εστιάζονται στη συμπερίληψη, στον καθολικό σχεδιασμό για τη μάθηση της μουσικής, στη μουσικοθεραπεία στην κοινότητα και στη μουσική στην κοινότητα.

Η δημιουργία στίχων και τραγουδιών ως παρέμβαση στη μουσικοθεραπεία και ως μέσο έκφρασης, αυτεπίγνωσης και πηγή δύναμης ενός νέου 26 ετών με ήπια νοητική αδυναμία

Πελίνα Ευαγγέλου

Μουσικοθεραπεύτρια, Ιδρυτικό μέλος και Αντιπρόεδρος (2021-2024) του ΕΣΠΕΜ, Υπεύθυνη του Τομέα Μουσικοθεραπείας του Ωδείου Φίλιππος Νάκας

Η μουσικοθεραπεία, με τη δημιουργία και εξέλιξη της θεραπευτικής σχέσης ανάμεσα στον μουσικοθεραπευτή και το άτομο που συμμετέχει, βοηθά τον άνθρωπο να ανακαλύψει και να αξιοποιήσει τη δημιουργική του ικανότητα, να αποκτήσει θετική εικόνα για τον εαυτό του, να αναπτύξει τις δυνατότητές του και να εξελιχθεί. Μέσα από μουσικές εμπειρίες όπως ο κλινικός αυτοσχεδιασμός και η δημιουργία δικών του στίχων και τραγουδιών, με την υποστήριξη του μουσικοθεραπευτή, το παιδί, ο έφηβος ή ο ενήλικας εκφράζεται, εισπράττει χαρά και ικανοποίηση, αποκτά «εμπειρίες επιτυχίας» και ενισχύει την αυτοεκτίμησή του. Επίσης, επεξεργάζεται και συνειδητοποιεί τα συναισθήματά του, εμβαθύνοντας έτσι στην αυτεπίγνωσή του, βελτιώνει την ικανότητα να επικεντρώνει την προσοχή του και να κάνει επιλογές, βελτιώνει τις επικοινωνιακές και κοινωνικές του δεξιότητες και προχωρά σε επίπεδα αυτονομίας.

Με τη δημιουργία τραγουδιών, δυσάρεστα συναισθήματα όπως η θλίψη κι ο φόβος, μετουσιώνονται κι εκφράζονται με τρόπο δημιουργικό και θετικό. Τα τραγούδια του συμμετέχοντος αποτελούν τα έργα και την απόδειξη της δημιουργικής του ικανότητας και της προσωπικής του επιτυχίας. Η μουσικοθεραπεία συμβάλλει στην αναβάθμιση της ποιότητας ζωής του ανθρώπου, αφυπνίζει την έμφυτη ικανότητά του για δημιουργία και τον οδηγεί στην αυτοπραγμάτωση.

Η παρουσίαση της μουσικοθεραπευτικής διαδικασίας με τον Στέλιο, έναν νέο 26 ετών με ήπια νοητική αδυναμία, αποτελεί σημαντικό παράδειγμα για τη συμβολή της μουσικοθεραπείας. Θα προβληθούν αποσπάσματα από βιντεοσκοπημένες συνεδρίες.

Βιογραφικό

Η **Πελίνα Ευαγγέλου** είναι μουσικοθεραπεύτρια, Ιδρυτικό μέλος και Αντιπρόεδρος 2021-2024 και 2011-2014 του ΕΣΠΕΜ. Είναι υπεύθυνη του Τομέα Μουσικοθεραπείας του Ωδείου Φίλιππος Νάκας, όπου πραγματοποιεί συνεδρίες μουσικοθεραπείας με παιδιά και ενήλικες, Σεμιναριακούς Κύκλους Εισαγωγής στη Μουσικοθεραπεία και Σεμιναριακούς Κύκλους Μουσικοθεραπείας-Advanced Level, με τη δυνατότητα και για εξ' αποστάσεως παρακολούθηση. Επίσης, είναι διδάσκουσα στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Δραματική Τέχνη και Παραστατικές

Τέχνες στην Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου. Από το 2006 έως το 2020 εργάστηκε ως μουσικοθεραπεύτρια στο Κέντρο Ημέρας του Πανελληνίου Συλλόγου Γονέων, Κηδεμόνων και Φίλων Ατόμων με Προβλήματα Όρασης και Πρόσθετες Αναπηρίες «Αμυμώνη», όπου δημιούργησε το μουσικό σύνολο Κοινοτικής/Κοινωνικής Μουσικοθεραπείας «Ονειρέματα». Το 2020 αναλυτική παρουσίαση του έργου της δημοσιεύθηκε στην διεθνή έκδοση για την επέτειο των 75 χρόνων του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών (ΟΗΕ) «Music as a Global Resource Compendium: Solutions for Cultural, Social, Health, Educational, Environmental, and Economic Issues», ανάμεσα σε 109 επιλεγμένα έργα από 54 χώρες του κόσμου. Η επετειακή έκδοση δημοσιεύθηκε στην ιστοσελίδα του International Council for Caring Communities και του Music as a Global Resource-MAGR [MAGR 2020 Final.pdf \(squarespace.com\)](https://www.squarespace.com/MAGR-2020-Final.pdf). Τίτλος κειμένου της: «Music Therapy at Amimoni Day Center for People with Visual Impairment and Multiple Disabilities». Έχει συμμετάσχει ως εισηγήτρια σε παγκόσμια συνέδρια και ημερίδες, ενώ κείμενά της έχουν εκδοθεί σε βιβλία και ακαδημαϊκές εκδόσεις.

Η μουσική ως γλώσσα επικοινωνίας στη Μουσικοθεραπεία με παιδιά με Διαταραχή Αυτιστικού Φάσματος και απουσία λόγου

Αποστόλης Λάσχος

Μουσικοθεραπευτής MA, Μουσικοπαιδαγωγός BA, Υπ. Διδάκτωρ στη Μουσικοθεραπεία, ΤΜΣ, ΑΠΘ, Μέλος του ΔΣ του ΕΣΠΕΜ

Τα παιδιά με Διαταραχή Αυτιστικού Φάσματος (ΔΑΦ), ή αλλιώς με αυτισμό, σύμφωνα με το «Διαγνωστικό και Στατιστικό Εγχειρίδιο Ψυχικών Διαταραχών – Πέμπτη Έκδοση» (DSM-5), συχνά παρουσιάζουν διαταραχές στη λεκτική επικοινωνία, στην ανάπτυξη και στη διατήρηση σχέσεων με άλλους ανθρώπους με ελλιπή κοινωνικο-συναισθηματική αμοιβαιότητα, συνοδεία στερεοτυπικών συμπεριφορών και περιορισμένων ενδιαφερόντων. Η μουσικοθεραπεία αποτελεί διεθνώς και αποδεδειγμένα μέσω πληθώρας ερευνητικών εργασιών και κλινικών παρεμβάσεων μία σημαντική θεραπευτική προσέγγιση για τα παιδιά με αυτισμό, καθώς η διαδικασία προσαρμόζεται σύμφωνα με τις ανάγκες του κάθε παιδιού, το αναπτυξιακό και επικοινωνιακό του στάδιο και την ψυχοσυναισθηματική του κατάσταση. Σε αρκετές περιπτώσεις παιδιών με αυτισμό των οποίων η λεκτική τους επικοινωνία είναι περιορισμένη ή απύσχα, στη μουσικοθεραπεία αναπτύσσεται μία διαφορετική γλώσσα επικοινωνίας με τον μουσικοθεραπευτή από αυτή της ομιλίας και του λόγου, η μουσική γλωσσική επικοινωνία. Η μουσική γλωσσική επικοινωνία αποτελεί θεμελιώδη παράγοντα της σύνδεσης παιδιού-μουσικοθεραπευτή καθώς παράλληλα προάγονται οι επικοινωνιακές και οι σχεσιακές εμπειρίες που συμβάλλουν στην περαιτέρω ανάπτυξη του παιδιού. Το θέμα αναδεικνύεται μέσω βιντεοσκοπημένων και ηχογραφημένων αποσπασμάτων από συνεδρίες μουσικοθεραπείας.

Βιογραφικό

Ο **Αποστόλης Λάσχος** είναι υποψήφιος διδάκτωρ στη Μουσικοθεραπεία στο Τμήμα Μουσικών Σπουδών, Α.Π.Θ., μουσικοθεραπευτής, απόφοιτος του μεταπτυχιακού προγράμματος Μουσικοθεραπείας του Πανεπιστημίου Μακεδονίας «Μουσική και Κοινωνία: Κατεύθυνση Μουσικοθεραπεία», Μουσικολόγος / Μουσικοπαιδαγωγός, απόφοιτος του Τμήματος Μουσικών Σπουδών, Α.Π.Θ., μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του Ελληνικού Συλλόγου Πτυχιούχων Επαγγελματιών Μουσικοθεραπευτών. Εργάζεται ως μουσικοθεραπευτής στο Κέντρο Αποκατάστασης Κοινωνικής Στήριξης και Δημιουργικής Απασχόλησης ΑμεΑ "Ο Σωτήρ" στη Θεσσαλονίκη. Πρόσφατα, δημιούργησε το ιδιωτικό του Κέντρο: «Κέντρο Μουσικοθεραπείας και Εργαστήρι Μουσικής Ατόμων με Δυσκολίες» στη Θεσσαλονίκη (www.apostolislaschos.gr), όπου πραγματοποιεί συνεδρίες μουσικοθεραπείας με άτομα με αναπηρίες και δυσκολίες, καθώς και εργαστήρια μουσικής. Έχει πραγματοποιήσει ομιλίες, εργαστήρια και έχει διδάξει για τη Μουσικοθεραπεία στο μεταπτυχιακό πρόγραμμα Μουσικοθεραπείας του Πανεπιστημίου Μακεδονίας, στο Τμήμα Μουσικών Σπουδών του Α.Π.Θ., στο μεταπτυχιακό πρόγραμμα Παιδιατρικής Φυσικοθεραπείας του Διεθνούς Πανεπιστημίου της Ελλάδος, στο Τμήμα Προσχολικής Αγωγής του Παιδαγωγικού Τμήματος του Α.Π.Θ., σε ωδεία και κέντρα σεμιναρίων. Δημοσιεύσεις του για το κλινικό του έργο συμπεριλαμβάνονται στο ηλεκτρονικό-ακαδημαϊκό σύγγραμμα: *Μουσικοθεραπεία: Ο Τρίτος Δρόμος*, της επίκουρης καθηγήτριας στη Μουσικοθεραπεία στο Τμήμα Μουσικών Σπουδών, Α.Π.Θ., κας Ντόρας Ψαλτοπούλου.

Μουσική ψυχοθεραπεία υπαρξιακής φαινομενολογικής προσέγγισης με ένα δχρονο κορίτσι και οι πολλαπλές όψεις της μουσικής εμπειρίας

Χριστίνα Καλλιώδη, MA, NICU,

Μουσικοθεραπεύτρια, Ψυχοθεραπεύτρια

Μετά από μια σύντομη αναφορά για τη θεώρηση του τραύματος (Brencio & Novak, 2019) από τη σκοπιά της υπαρξιακής φαινομενολογικής ψυχοθεραπείας (Daseinsanalysis) και του τρόπου που η προσέγγιση αυτή ενσωματώνεται στη μουσικοθεραπευτική-ψυχοθεραπευτική πρακτική της εισηγητριας, θα περιγραφούν στιγμιότυπα από τις συναντήσεις με ένα δχρονο κορίτσι, σε διάστημα 2,5 ετών. Με αφετηρία τα στιγμιότυπα αυτά, θα παρουσιαστεί η ποικιλία των μουσικών εμπειριών που μπορεί να συναντήσουμε σε μια συνεδρία, αλλά και το εύρος των λειτουργιών τους (Beer & Birnbaum, 2019). Θα δούμε πώς -ανάλογα με τις διαρκώς αναδυόμενες και μεταβαλλόμενες ανάγκες- η θεραπεύτρια και η θεραπευόμενη «χρησιμοποιούν» τη μουσική, με διαφορετικούς τρόπους και σε συνδυασμό με άλλα εκφραστικά μέσα αλλά και πώς συχνά η μουσική έκφραση και δημιουργική διαδικασία μπορεί να «παραλύουν» λόγω του τραύματος. Τέλος, θα γίνει μια σύντομη αναφορά στις συνέπειες που μπορεί να έχει η εργασία με το ψυχικό τραύμα στον θεραπευτή και στο ρόλο της μουσικής ως εργαλείου αυτοφροντίδας και πρόληψης του burnout.

Beer, L. E., Birnbaum, J., C. (2019). *Using music in Child and Adolescent Psychotherapy*. Guilford Press.

Brencio, F., Novak, K.D. (2019). The continuum of trauma. Στο Schaub, D., Linder, J., Novak, K.D., Tam S., Zanini, C. V. (Eds.) *Topography of Trauma: Fissures, Disruptions and Transfigurations* (σσ. 11-24). Brill Rodopi

Βιογραφικό

Η **Χριστίνα Καλλιώδη** MA, NICU είναι μουσικοθεραπεύτρια, επόπτρια και ψυχοθεραπεύτρια με έδρα την Αθήνα. Από το 2006 έχει συνεργαστεί με ιδιωτικούς και δημόσιους φορείς και ανθρώπους που αντιμετωπίζουν ένα ευρύ φάσμα προβλημάτων. Ιδρύτρια του Κέντρου Μουσικής Ψυχοθεραπείας «ηχώ» που προσφέρει συνεδρίες σε ενηλίκους, εφήβους και παιδιά, συνεργάζεται επίσης από το 2019 με την AMKE «Άγγελοι της Χαράς» σχεδιάζοντας και υλοποιώντας πρόγραμμα μουσικοθεραπείας για νοσηλευόμενα νεογνά και τις οικογένειές τους στη Μονάδα Εντατικής Νοσηλείας Νεογνών του ΓΝΠ Παναγιώτη και Αγλαΐας Κυριακού. Σπούδασε μουσική (integrated master) στο Ιόνιο Πανεπιστήμιο και μουσικοθεραπεία με ψυχαναλυτική προσέγγιση (postgraduate diploma και Master of Arts) στο Anglia Ruskin University στη Μ. Βρετανία. Μετεκπαιδεύτηκε και απέκτησε κλινική εμπειρία σε Μονάδες Εντατικής Νοσηλείας Νεογνών στο Louis Armstrong Center of Music and Medicine στα νοσοκομεία Mount Sinai Beth Israel/Roosevelt στις ΗΠΑ. Έχει εξειδικευθεί στην ψυχοθεραπευτική κατεύθυνση της μουσικοθεραπείας ολοκληρώνοντας σπουδές στη μέθοδο μουσικής ψυχοθεραπείας Music and Imagery καθώς και στην Υπαρξιακή-Φαινομενολογική Ανάλυση και Ψυχοθεραπεία. Τα τελευταία χρόνια ενδιαφέρεται ιδιαίτερα για τις δυνατότητες της μουσικής ως παράγοντα φροντίδας σε εργαζόμενους στον τομέα της υγείας έχοντας υλοποιήσει σχετικά εργαστήρια στα νοσοκομεία Μεταξά και ΓΝΠ Παναγιώτη και Αγλαΐας Κυριακού. Έχει υπηρετήσει ως Πρόεδρος του ΕΣΠΕΜ και αντιπρόσώπός στην Ευρωπαϊκή Συνομοσπονδία Μουσικοθεραπείας.

Χτίζουμε γέφυρες επικοινωνίας γκρεμίζοντας τείχη απομόνωσης ή απλά αναδιαμορφώνουμε τους εαυτούς μας; Κοινοτική μουσικοθεραπεία με παιδιά και ηλικιωμένους

Γεωργία Νίκα – Καραουλάνη PhD (c), MA, MSc

Μουσικοθεραπεύτρια, Μουσικοπαιδαγωγός, Υποψήφια Διδάκτορας Τμήματος Ιατρικής Πανεπιστημίου Θεσσαλίας

Ο άνθρωπος ως κοινωνικό ον οργανώνει τη ζωή του μέσα σε ομάδες τις οποίες καλλιεργούνται σχέσεις ικανές να τον κάνουν να εισπράξει το ενδιαφέρον άλλων, την αγάπη και την αποδοχή, έτσι ώστε να προχωρά στη ζωή του στοχεύοντας στην προσωπική του ανάπτυξη. Ωστόσο, διάφορες συνθήκες σε συνδυασμό με τον σύγχρονο τρόπο ζωής και τη λαθεμένη ή υπερβολική χρήση των νέων τεχνολογιών, έχουν δυσκολέψει την ανθρώπινη επικοινωνία κι επαφή. Στόχος της παρουσίασης αυτής είναι η διερεύνηση της επίδρασης της Κοινοτικής Μουσικοθεραπείας μέσα από ένα διαγενεακό πλαίσιο στο οποίο αλληλεπιδρούν και συνυπάρχουν ισότιμα παιδιά μέσης σχολικής ηλικίας και ωφελούμενοι Κέντρου Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων (Κ.Η.Φ.Η.) Δήμου της Κεντρικής Μακεδονίας σε εβδομαδιαία βάση.

Στις συνεδρίες συμμετέχουν 17 παιδιά ηλικίας 10 ετών και 17 ηλικιωμένοι από 70 έως 93 ετών, οι οποίοι αντιμετωπίζουν χρόνια προβλήματα υγείας ή σύνδρομα τα οποία τους επηρεάζουν αρνητικά σε σωματικό, νοητικό, κοινωνικό και ψυχολογικό επίπεδο. Περιγράφεται κι αναλύεται η δομή των συνεδριών ενώ μεταφέρονται προσωπικές εμπειρίες τόσο από άμεσα συμμετέχοντες όσο και από τις οικογένειές τους.

Βιογραφικό

Η **Γεωργία Νίκα** γεννήθηκε στη Λάρισα είναι μουσικολόγος/μουσικοπαιδαγωγός με οργανική θέση στο 8ο Δημοτικό Σχολείο Κατερίνης. Παράλληλα αποτελεί συνιδιοκτήτρια του κέντρου ειδικών θεραπειών «Το Λογοπαίγνιο» στη Λάρισα ενώ ως Μουσικοθεραπεύτρια έχει πολυετή εμπειρία τόσο μέσα στον χώρο της ειδικής αγωγής όσο και στον τομέα της ανακούφισης του ανθρώπινου πόνου. Είναι Μουσικοθεραπεύτρια απόφοιτος του μεταπτυχιακού προγράμματος Μουσικοθεραπείας του Πανεπιστημίου Μακεδονίας «Μουσική και Κοινωνία» καθώς επίσης και του μεταπτυχιακού προγράμματος «Ψυχική Υγεία» του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας. Παράλληλα είναι υποψήφια Διδάκτορας στη Μουσικοθεραπεία στο τμήμα Ιατρικής του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας όπου διερευνάται «η επίδραση του μοντέλου Δεκτικής Μουσικοθεραπείας “The Bonny Method of Guided Imagery and Music (GIM)” σε ασθενείς με ρευματοειδή αρθρίτιδα», υπό την επίβλεψη της καθηγήτριας αναισθησιολογίας Δρ. Έλενας Αρναούτογλου. Η πρώτη της επαφή με τη Μουσικοθεραπεία έλαβε χώρα στο Ηνωμένο Βασίλειο κατά τη διάρκεια των προπτυχιακών της σπουδών υπό την επίβλεψη της Dr Helen Odell-Miller OBE, ενώ την ίδια περίοδο παρακολουθούσε εκπαιδευτικά προγράμματα στο Nordoff-Robbins Musical Centre του Λονδίνου. Οι έρευνές της σε μεταπτυχιακό επίπεδο υλοποιήθηκαν υπό την επίβλεψη κι εποπτεία της Επίκουρης Καθηγήτριας Μουσικοθεραπείας του Τμήματος Μουσικών Σπουδών, Α.Π.Θ., Δρ. Ντόρας Ψαλτοπούλου. Διδάσκει σε Μεταπτυχιακά Προγράμματα του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας ενώ συμμετέχει ως εισηγήτρια κι εκπαιδευτρια σε διάφορα προγράμματα, ημερίδες και συνέδρια.

Το πρόγραμμα ομαδικής μουσικοθεραπείας ενηλίκων με πολλαπλές αναπηρίες στο Παράρτημα ΑμεΑ Δυτικής Αθήνας.

Δημήτρης Κουκουράκης, PgDip,

Μουσικοθεραπευτής

Χριστίνα Καλλιώδη, MA, NICU,

Μουσικοθεραπεύτρια, Ψυχοθεραπεύτρια

Στην ομιλία αυτή θα παρουσιαστεί το πρόγραμμα ομαδικής μουσικοθεραπείας που υλοποίησε η ΑΜΚΕ «Άγγελοι την Χαράς» με την υποστήριξη του Ιδρύματος Σταύρος Νιάρχος στο Παράρτημα ΑμεΑ Δυτικής Αθήνας. Αρχικά θα παρουσιαστούν τα χαρακτηριστικά του πληθυσμού στόχου και οι ιδιαιτερότητες του πλαισίου, η φιλοσοφία και η παλέτα των μουσικοθεραπευτικών πρακτικών του προγράμματος και

οι προσαρμογές που απαιτήθηκαν λόγω των μέτρων προστασίας για τον COVID. Θα συνεχίσουμε παραθέτοντας θεραπευτικά στιγμιότυπα και την παρουσίαση υλικού από την αποτίμηση του προγράμματος. Ολοκληρώνοντας θα αναφερθούμε στις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν παρόμοια προγράμματα και συνεργασίες μεταξύ ιδιωτικών φορέων και κρατικών/δημόσιων δομών.

Βιογραφικά

Ο **Δημήτρης Κουκουράκης** είναι μουσικοθεραπευτής με σημαντική εμπειρία σε ατομικές και ομαδικές συνεδρίες και ποικίλα πλαίσια. Ολοκλήρωσε τις σπουδές στη μουσικοθεραπεία το 2003 στο Ηνωμένο Βασίλειο (Royal Welsh College of Music and Drama). Δραστηριοποιείται στην Αθήνα από το 2007. Έχει εργαστεί σε ποικίλα κλινικά και θεραπευτικά πλαίσια με παιδιά, εφήβους και ενήλικες στον τομέα της ψυχικής υγείας, της ειδικής αγωγής καθώς και με ογκολογικούς ασθενείς. Παράλληλα, συντονίζει εκπαιδευτικά σεμινάρια και βιωματικά εργαστήρια και ανήκει στο μητρώο εποπτών του Ελληνικού Συλλόγου Πτυχιούχων Επαγγελματιών Μουσικοθεραπευτών (ΕΣΠΕΜ) όπου έχει διατελέσει και πρόεδρος. Από το 2018 εργάζεται στην Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία «Άγγελοι της Χαράς» έχει αναλάβει τη θέση υπευθύνου θεραπευτικών προγραμμάτων (μουσικοθεραπεία) και του τομέα Φορέων για Άτομα με Αναπηρία.

Η **Χριστίνα Καλλιώδη** MA, NICU είναι μουσικοθεραπεύτρια, επόπτρια και ψυχοθεραπεύτρια με έδρα την Αθήνα. Από το 2006 έχει συνεργαστεί με ιδιωτικούς και δημόσιους φορείς και ανθρώπους που αντιμετωπίζουν ένα ευρύ φάσμα προβλημάτων. Ιδρύτρια του Κέντρου Μουσικής Ψυχοθεραπείας «ηχώ» που προσφέρει συνεδρίες σε ενηλίκους, εφήβους και παιδιά, συνεργάζεται επίσης από το 2019 με την ΑΜΚΕ «Άγγελοι της Χαράς» σχεδιάζοντας και υλοποιώντας πρόγραμμα μουσικοθεραπείας για νοσηλευόμενα νεογνά και τις οικογένειές τους στη Μονάδα Εντατικής Νοσηλείας Νεογνών του ΓΝΠ Παναγιώτη και Αγλαΐας Κυριακού. Σπούδασε μουσική (integrated master) στο Ιόνιο Πανεπιστήμιο και μουσικοθεραπεία με ψυχαναλυτική προσέγγιση (postgraduate diploma και Master of Arts) στο Anglia Ruskin University στη Μ. Βρετανία. Μετεκπαιδεύτηκε και απέκτησε κλινική εμπειρία σε Μονάδες Εντατικής Νοσηλείας Νεογνών στο Louis Armstrong Center of Music and Medicine στα νοσοκομεία Mount Sinai Beth Israel/Roosevelt στις ΗΠΑ. Έχει εξειδικευθεί στην ψυχοθεραπευτική κατεύθυνση της μουσικοθεραπείας ολοκληρώνοντας σπουδές στη μέθοδο μουσικής ψυχοθεραπείας Music and Imagery καθώς και στην Υπαρξιακή-Φαινομενολογική Ανάλυση και Ψυχοθεραπεία. Τα τελευταία χρόνια ενδιαφέρεται ιδιαίτερα για τις δυνατότητες της μουσικής ως παράγοντα φροντίδας σε εργαζόμενους στον τομέα της υγείας έχοντας υλοποιήσει σχετικά εργαστήρια στα νοσοκομεία Μεταξά και ΓΝΠ Παναγιώτη και Αγλαΐας Κυριακού. Έχει υπηρετήσει ως Πρόεδρος του ΕΣΠΕΜ και αντιπρόσωπός στην Ευρωπαϊκή Συνομοσπονδία Μουσικοθεραπείας.

Κλινικές εφαρμογές της μουσικοθεραπείας σε κοινοτικές δομές ψυχικής υγείας

Κωνσταντίνα Κατοστάρη

Μουσικοθεραπεύτρια MSc – Ψυχολόγος BSc

Πληθώρα μελετών για τις κλινικές εφαρμογές της μουσικοθεραπείας στην ψυχική υγεία αναδεικνύουν πολλαπλά οφέλη σε συναισθηματικό, γνωστικό, κοινωνικό, ψυχολογικό και νευρολογικό επίπεδο. Άνθρωποι που αντιμετωπίζουν δυσκολίες ψυχικής υγείας μπορούν να βοηθηθούν από την μουσικοθεραπεία και να βελτιώσουν πτυχές όπως η ποιότητα ζωής, η επικοινωνία, η ψυχοσυναισθηματική έκφραση, η κινητοποίηση, η κοινωνικοποίηση, η ευζωία και η κοινωνική ενσωμάτωση. Παρά την εκτενή βιβλιογραφία διεθνώς, στην Ελλάδα είναι σημαντικό να αναδειχθούν περαιτέρω τα πολλαπλά οφέλη που μπορεί να έχει η μουσικοθεραπεία σε ψυχιατρικά πλαίσια. Σε αυτή την παρουσίαση θα γίνει μια εκτενής αναφορά στην ανάπτυξη της μουσικοθεραπείας σε κοινοτικές δομές ψυχικής υγείας για ενήλικες και συγκεκριμένα σε ξενώνα αποκατάστασης, κέντρο ημέρας και προστατευόμενο διαμέρισμα. Ο πληθυσμός που συμμετέχει στις συνεδρίες είναι ωφελούμενοι κέντρου ημέρας και ένοικοι ξενώνα αποκατάστασης με ψυχιατρικές διαγνώσεις όπως ψυχωσική συνδρομή, διαταραχές διάθεσης, νοητική υστέρηση, διαταραχές προσωπικότητας κ.ά. Οι κλινικές εφαρμογές της μουσικοθεραπείας αφορούν ατομικές συνεδρίες, ομάδες μουσικοθεραπείας ανοιχτού και κλειστού τύπου, καθώς και πρωτοβουλίες για εκδηλώσεις κοινοτικής μουσικοθεραπείας. Θα παρουσιαστούν επίσης σημαντικοί παράγοντες που συμβάλλουν στη διαμόρφωση του θεραπευτικού πλαισίου σε κοινοτικές δομές ψυχικής υγείας, καθώς και λόγοι που καθιστούν σημαντική την ένταξη των θεραπειών μέσω τέχνης, και συγκεκριμένα της μουσικοθεραπείας, στο θεραπευτικό πλάνο ασθενών σε ψυχιατρικά πλαίσια.

Βιογραφικό

Η **Κωνσταντίνα Κατοστάρη** είναι μουσικοθεραπεύτρια στον Πανελλήνιο Σύλλογο Γονέων, Κηδεμόνων και Φίλων Ατόμων με Προβλήματα Όρασης και Πρόσθετες Αναπηρίες, Αμυμώνα, μουσικοθεραπεύτρια-ψυχολόγος στον Πρώτο Ελληνικό Σύλλογο Οικογενειών για την Ψυχική Υγεία και υπεύθυνη του τομέα μουσικοθεραπείας του Ωδείου Πρωτοπορία. Η Κωνσταντίνα ολοκλήρωσε τις προπτυχιακές σπουδές (BSc) στο Τμήμα Ψυχολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης και τις μεταπτυχιακές της σπουδές (MSc) στη Μουσικοθεραπεία στο Queen Margaret University στο Εδιμβούργο, με διάκριση, ως υπότροφος του Ιδρύματος Λίλιαν Βουδούρη. Στο Ηνωμένο Βασίλειο, εργάστηκε σε κοινότητες απεξάρτησης από ουσίες και αλκοόλ, καθώς και σε δομές υποστήριξης ατόμων με αναπηρία. Πραγματοποίησε πρακτική άσκηση στο εθνικό σύστημα υγείας της Σκωτίας και σε δημόσια σχολεία ως εκπαιδευόμενη μουσικοθεραπεύτρια. Εργάζεται με παιδιά και ενήλικες που αντιμετωπίζουν δυσκολίες ψυχικής υγείας, προβλήματα όρασης και πρόσθετες αναπηρίες, διαταραχές αυτιστικού φάσματος, άνοια κ.ά. Η Κωνσταντίνα είναι γλωσσική σύμβουλος στο διεπιστημονικό περιοδικό μουσικοθεραπείας Approaches και μέλος της επιμελητικής ομάδας του Λεξικού Μουσικοθεραπείας που εκδόθηκε στον ιστοχώρο του περιοδικού. Έχει παρουσιάσει ευρήματα από έρευνές της σε διεθνή συνέδρια και σε συλλογικό τόμο. Εκπαιδεύεται στα Δυναμικά Ομάδας σε Ψυχιατρικά Πλάισια, που συνδιοργανώνεται από το Τμήμα Ψυχολογίας της

Φιλοσοφικής Σχολής Πανεπιστημίου Αθηνών & την Α΄ Ψυχιατρική Κλινική του Πανεπιστημίου Αθηνών σε συνεργασία με την Ελληνική Εταιρεία Ψυχαναλυτικής Ψυχοθεραπείας Ομάδας.

**Music Therapy Retreat:
Βιωματικό Τριήμερο Μουσικής Έκφρασης & Επικοινωνίας**

Ανδρέας Ασημακόπουλος

Μουσικοθεραπευτής, Εμπυχωτής ομάδων, Σύμβουλος ψυχικής υγείας

Το *Βιωματικό Τριήμερο Μουσικής Έκφρασης & Επικοινωνίας* είναι ένα ειδικά σχεδιασμένο τριήμερο μουσικής εμπύχωσης που απευθύνεται σε άτομα που επιθυμούν να βιώσουν μία εμπειρία χαλάρωσης και προσωπικής έκφρασης, να κοινωνικοποιηθούν, και να ανακαλύψουν τον εαυτό τους με ευχάριστους και δημιουργικούς τρόπους μέσω της μουσικής. Στην διάρκεια του τριημέρου αξιοποιούνται μουσικοθεραπευτικές και μουσικοκεντρικές παρεμβάσεις υπό το πρίσμα της παρεμβαίνουσας μη-κατευθυντικότητας για την ανάδυση των επιθυμιών, αναγκών και προσωπικών ζητημάτων και την επεξεργασία τους σε επίπεδο ομάδας. Ο στόχος είναι τα μέλη να ανακαλύψουν εναλλακτικούς τρόπους έκφρασης και επεξεργασίας των εμπειριών τους, ερχόμενα παράλληλα σε επαφή με τις εσωτερικές τους διεργασίες και εμπλουτίζοντας συνολικότερα την οπτική τους για τη ζωή. Η *παρεμβαίνουσα μη-κατευθυντικότητα* συνιστά μία μέθοδο βιωματικής εκπαίδευσης, εμπύχωσης ομάδων, συμβουλευτικής και ψυχοθεραπείας, η οποία εισήχθη από τον Γάλλο καθηγητή Michel Lobrot στα μέσα της δεκαετίας του '80. Συνοψίζεται στο τρίπτυχο «Ακούω-Προτείνω-Συνοδεύω» και συνδυάζει θεωρητικά ρεύματα όπως η προσωποκεντρική θεραπεία του Carl Rogers, η δυναμική των ομάδων του Kurt Levin, το ψυχόγραμμα του Jacob Moreno, αλλά και το θεατρικό παιχνίδι, τον αυτοσχεδιασμό, το χορό, τη ζωγραφική και την μουσική, ως μέσα έκφρασης.

Θα παρουσιαστούν τα πρωτόκολλα των προηγούμενων retreat που διοργανώθηκαν, καθώς και οπτικοακουστικό υλικό από παρεμβάσεις που πραγματοποιήθηκαν σε αντιστοιχία με τους στόχους του τριημέρου: δημιουργική έκφραση, μείωση του άγχους, συναισθηματική ανάπτυξη και στήριξη, ανάπτυξη αυτοεκτίμησης και πρωτοβουλίας, ανακάλυψη και επεξεργασία βαθύτερων συναισθημάτων, δυσκολιών ή επιθυμιών, και ανάπτυξη των επικοινωνιακών και κοινωνικών δεξιοτήτων των μελών της ομάδας.

Βιογραφικό

Ο **Ανδρέας Ασημακόπουλος** είναι απόφοιτος του τμήματος Ηλεκτρολόγων Μηχανικών του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, και κάτοχος μεταπτυχιακών τίτλων επάνω στη Μουσική Τεχνολογία (MSc) από το πανεπιστήμιο του York, και στη Μουσικοθεραπεία (MA) από το πανεπιστήμιο Μακεδονίας. Επίσης είναι εμπυχωτής ομάδων NDI και σύμβουλος ψυχικής υγείας (προσέγγιση παρεμβαίνουσας μη-κατευθυντικότητας). Στον τομέα της μουσικοθεραπείας έχει ήδη 3 παρουσιάσεις σε διεθνή συνέδρια του ερευνητικού του έργου, ενώ έχει εργαστεί ως

μουσικοθεραπευτής στην απεξάρτηση από ουσίες (κέντρο απεξάρτησης ΑΡΓΩ), και ιδιωτικά με την διαχείριση άγχους, την ενίσχυση της δημιουργικότητας και τα διωτικά διακροτήματα. Κατοικεί κι εργάζεται στη Θεσσαλονίκη ως μουσικοθεραπευτής, μουσικός παραγωγός και εκπαιδευτής μουσικής τεχνολογίας. Παράλληλα, διευθύνει το «Music Therapy Room» παρέχοντας συνεδρίες μουσικοθεραπείας και μουσικής εμπύχωσης, και το «Mass Room Studio» για μουσικές παραγωγές. Έχει εκδώσει ένα μυθιστόρημα, σχετικό με συγκεκριμένες ψυχολογικές θεωρίες, κι έχει κυκλοφορήσει πέντε LP άλμπουμ με τη ροκ μπάντα «Μαύρη Μαγιονέζα», ως συνθέτης, κιθαρίστας και τραγουδιστής, πραγματοποιώντας αμέτρητες εμφανίσεις σε όλη την Ελλάδα.